

NGA KUPU WHAKAMIHI.

Hawaruwari, Wharekauri,

Hune 6, 1900.

Ki te Etita o Te PIPIWHARAUAO,

E hoa, tena koe.

Tenei nga hua kareao ka tukua atu e au, e rima hereni, hei oranga mo te manu koroiti nei, ara mo Te PIPIWHARAUAO. Kia rere mai i runga i nga kare o nga moana, kia tau mai ana ko Wharekauri nei, kia titiro ai nga kanohi pohe, kia rongo ai nga taringa tui i nga rongo korero o tawhiti e hau mai nei i te ao.

Heoi ano.

Na to hoa aroha,

na HAPURONA PAWA.

Chatham Islands.

Rotorua,

2 Hune, 1900.

Ki te Etita o Te PIPIWHARAUAO,

E koro, tena koe

i to nu-pepa i a Te PIPIWHARAUAO. Ka pai te tangi a te manu iti nei. Heoi ano te he ko te mangere o te iwi nui tonu ki te tango i ta taua manu hei taonga ma ratou. Ehara i te mea tika ma te pakeha penei me au nei to manu e whangai kia ora ai, ma te Maori ia e whakaaro ka tika. He ahakoa ra maku e panui te mahi tika a Te PIPIWHARAUAO ki oku kainga e haere ai ahau.

Tenei aku rima kakano hei oranga mo ta taua manu. Ahakoa iti ko te whiwhi tonu.

Heoi ano,

Na tetahi o nga pakeha e aroha nui ana ki te iwi Maori.

Na FATHER LIGHTHEART.

HE RETA KI A TUHOE.

Ki te Etita o Te PIPIWHARAUAO,

E hoa, tena koe.

Mau e panui atu taku pukapuka ki to taua iwi ki a Tuhoe.

E nga rangatira o Tuhoe me te iwi nui tonu e takoto mai ra i Waikaremoana ki Ruatoki, tena koutou. E kore e mutu te tumanako i roto i enei ra kia kite i a koutou, kia hono ai te whakaaro, kei tau te aroha. Otira i te mea kaore e taea i te nui ano o nga raruraru, ma Te PIPIWHARAUAO e kawe atu ki ena rohe taku mihi mo a koutou manaaki maha i homai ai ki toku tinana i te tau ka taha nei. Kaore he kupu ke ake mo tera. Kia tae rawa ake

koe, Tuhoe, ki roto ki Waiapu a enei ra e tu mai nei e rite ai te taha ki o tatou tinana.

Mo nga kupu. He mea haere noa tena hanga i nga huarahi hou o te pakeha, e mama ana te hari e te pane o te Kuini. Ko a taua taonga enei. Inakoa i whai-kupu au i Te Whaiti, i Matatua, i Ruatoki, i Te Waimana, kua koe a Tuhoe e whakatangata-ke i a au i a Porourangi, me waiho ko to taua kaupapa Maori he kaupapa mo taua ki etahi mahi. Na i haere ake a Te Wakaumua ratou ko ona tamariki ki te hui a Te Houkamau i Te Kawa-kawa i te marama o Pepuere nei, a i rite tetahi wahi o tena kupu. I te mea ka takoto te huarahi ka waiho tena hei mahi ma taua te kopikopiko i nga takutai, na te whakaaro ona roa e whakatutata.

Tera ano tetahi kupu, me titiro a Tuhoe ki te paipera o te motu e takoto mai ra i waho, ko taua paipera ia, ko nga pobehehanga, ko nga matauranga, ko te mate, ko te ora, ko nga mahi, ko nga whakahaere, o te motu, o te Tai-rawhiti, o te Tai-haunauru, kia titaha ai koe i oku rua tupapaku, kia tauria ai ranei ki aku huarahi i kitea ai tetahi pito oranga moku. Ma te tangata haere e korero nga wharangi o tenei paipera, e tuwhera ana i te ao i te po.

Ko te kupu whakamutunga i runga i te patai ki a au a nga kaumatua i Ruatahunu ko tenei, "Ko wai taua e matau atu inaianei ki nga whakaaro kei te ngaro atu ki roto o nga puku o nga Kawanatanga kaore nei ano i ara mai. Tera pea ka ara mai he Parao kaore i matau ki a Hohepa." Ko mua toru ko tou aroaro ko te bikoitanga o waewae i enei ra tau e titiro, kei to tupato inaianei, kei te pai o te haere e iti ai te raruraru e pa mai a muri ake nei ina whakahaerea mai e te pakeha he tikanga hou mo te rohe o Tuhoe. E kore koe e he rawa ki te ngahau koe ki nga mahi o te Tai-rawhiti e manaaki mai ra i tenei taonga nui i te whenua, he mea i kimihia i roto i nga tau e toru tekau o muri iho i te pakanga, ka kitea e Ngati-porou nga huarahi whakahuihui i te tangata e kotahi ai te whakaaro monga mahi, nga huarahi hoki e riro ai ano ko te matauranga o te pakeha hei arai atu i nga kino e abu mai ana i te taha pakeha.

Kei te whai mai matou ki te hui a Ngati-awa i karanga ai ki Pupuaruhe me te tumanako mai kia kite i te rahi o Tuhoe ki reira. Hei reira tahi tatau kite ai. Kaati me waiho i runga i te tumanako kia kite i a koutou, i te whakapono tera koutou e tae ki reira, hei reira hono ai o tatou aroha.

Na to koutou hoa,

na APIRANA T. NGATA.